

12 בינואר, 2009

הודעה לעיתונות

אומ"ץ דורשת לבדוק את התנהלות אגף שוק ההון באוצר בתחום הפיקוח על הביטוח והחסכון

תנועת אומ"ץ פנתה אתמול אל מבקר המדינה בדרישה לערוך בדיקה מקפת בהתנהלות של אגף שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר, מאז הועברו הקופות הללו, מהבעלות של הבנקים לטיפולם של חברות פרטיות. בהקשר לכך, מציינת אומ"ץ שני כשלים מהותיים, לכאורה, שנתגלו בחודשים האחרונים ואשר האחראים לכך הם, לטענת אומ"ץ, אנשי אגף שוק ההון הביטוח והחסכון ומנהל האגף ידין ענתבי.

במקביל, דורשת אומ"ץ מהמבקר, כי לאור לקחי העבר, מן הראוי שמשרד מבקר המדינה ימליץ כי נושאי משרה רמי-דרג בשירות הממלכתי, יהיו מנועים מלקבל לאורך תקופה ממושכת שיקבע משרדו, תפקידים בחברות שהיו תחת פיקוחם ובטיפול המשרדים שבהם עסקו.

במכתב שנשלח ע"י יו"ר הנהלת אומ"ץ, אריה אבנרי, אל מבקר המדינה, השופט (בדימוס) מיכה לינדנשטראוס, עם העתקים ליועץ המשפטי לממשלה מני מזוז ולגורמים ממלכתיים נוספים, נאמר בין היתר:

"בקופות הגמל ובקרנות ההשתלמות בכל החברות גם יחד, המגלגלות יחד סכום של כ-130 מיליארד שקל, מצויים כ-5% חשבונות רדומים, דהיינו, כאלה שאין בהן כל פעילות, הינם ללא דורש. המדובר הוא בסכום של כ-6 מיליארד שקלים המצוי בחשבונות הללו שרובם שייכים כנראה לאזרחים שנפטרו (ולפיכך כסף זה שייך ליורשים ו/או למדינה). בשעתו, הייתה פניה לממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במדינה, מר ידין ענתבי, והוא הועמד על הצורך לטפל בחשבונות הללו. אך לצערנו הדבר לא נעשה. בהקשר לכך ראוי לציין שאגף שוק ההון הודיע בשעתו שהוא מתעתד לבקש מ"החברות המנהלות" לוודא ברשומות של משרד הפנים את שמותיהם של בעלי החשבונות הרדומים שנפטרו, אך בפועל דבר זה לא נעשה, מה גם שלא ברור כיצד ניתן לבדוק כלפי המתים שנפטרו בחו"ל.

קיימת סברה, שאגף שוק ההון, פעל בנדון בהילוך נמוך מתוך חשש שאם יופרדו כספי החשבונות של נפטרים ויעשו שימוש בכספיהם לצרכי המדינה, תהיה בהם פגיעה קשה במאזני החברות.

הוצאתן של קופות גמל, קרנות פנסיה וההשתלמות מהבנקים והעברתם לחברות חוץ בנקאיות נועדה עפ"י הצהרת משרד האוצר, לדאוג לפיזור ההון במדינה (דהיינו, שההון לא יהיה מרוכז רק ב-3 הבנקים הגדולים). לטעמנו, במקום לעודד את חצי תריסר הבנקים הקטנים והבינוניים לגדול ולהתרחב באמצעות קבלת הקרנות וקופות הגמל לצרכי הפעלתם, פעלה הממשלה דווקא להעביר את הקופות הללו לגופים החוץ בנקאיים ולדעת גורמים בעלי משקל במשק היה זה מקח טעות. בדיעבד, התברר שהבנקים ניהלו את הקופות והקרנות בדרך סולידיית וגבו עמלה נמוכה ולא בכדי, התעוררה התמרמרות בקרב עמיתים רבים שהסתייגו מהמציאות החדשה שנכפתה עליהם.

ואמנם, החברות המנהלות החדשות והוותיקות החלו בתחרות פרועה ביניהם, במטרה להגדיל את מספר העמיתים וזאת ע"י השקעות ספקולטיביות וחסרות אחריות, יחד עם תשלומי עתק לסוכנים ועם העלאת העמלות לעמיתים פי 10 ואף יותר. במציאות התברר שחלק מהחברות הללו מצויות במצב פיננסי חמור ומשוועות לסיוע של המדינה. אבל מה שחמור יותר, הוא שהמפסידים העיקריים הם העמיתים של החברות הללו שהפסידו בחודשים האחרונים יותר מרבע מחסונותיהם.

לא ניתן אמנם להתעלם מהמשבר הכלכלי העולמי, שסייע לשחיקת החסכונות, אך השאלה היא, באיזו מידה נופלת האחריות על אגף שוק ההון והביטוח והחסכון במשרד האוצר ומנהלו מר ענתבי, שלא השכילו למנוע את ההתדרדרות בחברות הללו. מן הראוי שמשרד מבקר המדינה יבדוק כיצד פעלה מערכת הפיקוח של האגף מול החברות הללו ומדוע לא עלה בידי האגף למנוע את ההתנהלות הבלתי ראויה, לכאורה, בחברות הללו."